

Referat av dom – tillståndspliktig ändring, miljösanktionsavgift

Omlokalisering av infiltrationsbädd tillsammans med ändring av infiltrationsteknik är att anse som att inrättande av en ny avloppsanordning. Eftersom detta i sig är tillståndspliktigt och åtgärden vidtagits utan nytt tillstånd sökts har det varit rätt av ett miljö- och hälsoskyddsförbund att ta ut en miljösanktionsavgift.

Referat av dom den 13 november 2013 från Mark- och miljödomstolen, mål nr M 4569-13.

Bakgrund

En fastighetsägare har låtit inrätta en ny infiltrationsbädd med en annan placering än vad som angetts i tillståndet för den gamla infiltrationsanläggningen. Vidare har den gamla konventionella infiltrationen, som var avsedd för fritidsboende, bytts ut mot kompaktfiler med dimension för permanentstandard. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (förbundet) ansåg att omlokaliseringen av infiltrationsanläggningen tillsammans med den nya infiltrationstekniken kräver ny prövning för att bedöma teknikens lämplighet på den nya platsen. Den nya infiltrationsanläggningen bedömdes därför av förbundet vara att anse som en tillståndspliktig åtgärd. Då något tillstånd inte sökts innan den nya infiltrationen anlades beslutade förbundet att ta ut en miljösanktionsavgift på 5 000 kronor.

Fastighetsägaren överklagade detta beslut till mark- och miljödomstolen som upphävde det överklagade beslutet eftersom domstolen ansåg att ändringen enbart varit anmälningspliktig.

Förbundet överklagade därefter mark- och miljödomstolens dom till mark- och miljööverdomstolen.

Mark- och miljööverdomstolen dom

Domstolen konstaterar inledningsvis att frågan i målet är om de åtgärder som fastighetsägaren har vidtagit är att jämställa med inrättande av en avloppsanordning och om de därmed är tillståndspliktiga enligt 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH). I praxis har ändringar av en befintlig avloppsanläggning jämförts med en ny anläggning när ändringarna avsett de viktigaste funktionerna vid inrättandet av en avloppsanordning (se Mark- och miljödomstolens dom i mål nr M 5369-09). I det fallet var det fråga om ändringar i fråga om reningsslag och utsläppspunkt. Även en ändrad lokalisering av en sluten WC-tank har jämförts med inrättande av en ny tillståndspliktig avloppsanordning (se MÖD 2013:27). Det som förbundet har anfört om infiltrationsanläggningens ändrade lokalisering har inte ifrågasatts av fastighetsägaren. Det tillstånd som fastighetsägaren har haft för sin avloppsanordning kan varken anses omfatta den nya lokaliseringen eller den ändrade infiltrationstekniken. Omlokaliseringen av infiltrationsbädden tillsammans med den nya infiltrationstekniken är därför att jämställa med inrättande av en ny avloppsanordning.

Eftersom fastighetsägaren utan tillstånd har inrättat en ny avloppsanordning för vilken tillstånd krävs finns det förutsättningar för att ta ut miljösanktionsavgift i enlighet med vad förbundet beslutat.

Slutsatser

Om en åtgärd enbart utförs i syfte att underhålla den tillståndsgivna anläggningen och ingen ny teknik tillförs anläggningen eller någon del av anläggningen flyttas till ny plats så krävs inte något nytt tillstånd eftersom sådana åtgärder anses rymmas inom det befintliga tillståndet. Alla åtgärder där

själva avloppsanläggningen ändras i sådana delar som avser funktioner som är viktiga i anläggningen dvs. tekniken ändras i anläggningen eller där lokaliseringen av viktiga delar av anläggningen ändras, är att jämställa med inrättande av en anläggning och är därför tillståndspliktiga.

Mer information



SVEA HOVRÄTT

Mark- och miljööverdomstolen

Rotel 060210

2013-11-13

Stockholm

Mål nr

M 4569-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-04-24 i mål M 6368-12, se bilaga

KLAGANDE

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

MOTPART

TT

SAKEN

Miljösanktionsavgift för avloppsanläggning på fastigheten X i Haninge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds beslut den 1 november 2012 om miljösanktionsavgift (dnr 2012-1613-21).

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (förbundet) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa förbundets beslut den 1 november 2012 i ärende nr 2012-1613-21.

TT har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Förbundet har i huvudsak anfört följande. TT har låtit inrätta en ny infiltrationsbädd med en annan placering än vad som angetts i tillståndet för den gamla infiltrationsanläggningen. Vidare har den gamla, konventionella infiltrationen som var avsedd för fritidsboende bytts ut mot kompaktfiler med dimension för permanentstandard. Den nya infiltrationsanordningen kan därför inte anses vara inrättad i enlighet med befintligt tillstånd. Omlokaliseringen av infiltrationsbädden tillsammans med den nya infiltrationstekniken kräver en ny prövning för att bedöma teknikens lämplighet på den nya platsen. Den nya infiltrationsanläggningen är därmed att anse som en tillståndspliktig åtgärd.

TT har anfört följande. Miljösanktionsavgift bör inte tas ut eftersom han bytt ut en icke fungerande infiltration mot en modern miljövänlig anläggning. Arbetet har utförts av en entreprenör som godkänts av Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och tillstånd för anläggningen har dessutom beviljats i efterhand.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Enligt 13 § fjärde stycket förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH) får en kommun meddela föreskrifter om att det krävs tillstånd för att inom vissa delar av kommunen inrätta en sådan avloppsanläggning som annars är anmälningspliktig. Vid tidpunkten för anläggandet av den avloppsanordning som nu är i fråga gällde Haninge kommuns lokala föreskrifter från den 5 juni 2000 (§ 81) för att skydda människors hälsa och miljön. Av 2 § i föreskrifterna framgår att det inom kommunen krävs tillstånd för att inrätta en avloppsanordning för bad-, disk- och tvättavloppsvatten. Motsvarande tillståndsplikt gäller även enligt de nu gällande föreskrifterna för att skydda människors hälsa och miljön i Haninge kommun (meddelade den 17 oktober 2011, § 183).

En ny förordning (2012:259) om miljöstraffsavgifter trädde i kraft den 1 juli 2012. Enligt övergångsbestämmelserna till den förordningen ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för överträdelser som ägt rum före den 1 juli 2012. I detta mål ska därför bestämmelserna i den tidigare gällande förordningen (1998:950) om miljöstraffsavgifter tillämpas.

För en överträdelse av 13 § FMH som innebär att en avloppsanordning inrättas utan tillstånd utgår en straffavgift om 5 000 kronor, se punkt 2.1.1 a) i bilagan till förordning om miljöstraffsavgifter. Det krävs inte att överträdelserna har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet, se 30 kap. 2 § miljöbalken. Enligt andra stycket i samma paragraf är det under vissa förutsättningar möjligt att underlåta att ta ut avgiften.

Frågan i målet är om de åtgärder som TT har vidtagit är att jämställa med inrättande av en avloppsanordning och om de därmed är tillståndspliktiga enligt 13 § FMH.

I praxis har ändringar av en befintlig avloppsanläggning jämförts med en ny anläggning när ändringarna avsett de viktigaste funktionerna vid inrättandet av en avloppsanordning (se Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr M 5369-09). I det fallet var det fråga om ändringar i fråga om reningsmetod och utsläppspunkt. Även en ändrad lokalisering av en sluten wc-tank har jämförts med inrättande av en ny tillståndspliktig avloppsanordning (se MÖD 2013:27).

Det som förbundet har anfört om infiltrationsanläggningens ändrade lokalisering har inte ifrågasatts av TT. Dessutom framgår av handlingarna att den nya infiltrationsbädden har en annan teknik än den gamla. Det tillstånd som TT har haft för sin avloppsanordning kan varken anses omfatta den nya

lokaliseringen eller den ändrade infiltrationstekniken. Omlokaliseringen av infiltrationsbädden tillsammans med den nya infiltrationstekniken är därför att jämställa med inrättande av en ny avloppsanordning.

Eftersom TT utan tillstånd har inrättat en ny avloppsanordning för vilken tillstånd krävs finns det förutsättningar för att ta ut en miljöstraffavgift i enlighet med vad Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund beslutat. Det har inte framkommit några omständigheter som visar att det inte skulle vara skäligt att ta ut avgiften. Miljö- och hälsoskyddsförbundets beslut bör därmed fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, tekniska rådet Mikael Schultz, hovrättsrådet Malin Wik, referent, och adjungerade ledamoten Karin Sparrman.

Föredraganden har varit Lisa Forsberg.

Bilaga A



NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM Mål nr M 6368-12
2013-04-24

meddelad i Nacka Strand

KLAGANDE
TT

MOTPART
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

ÖVERKLAGAT BESLUT
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds beslut den 1
november 2012 i ärende nr 2012-1613-21, se bilaga 1

SAKEN
Miljösanktionsavgift för avloppsanläggning på fastigheten X

DOMSLUT
Mark- och miljödomstolen upphäver det överklagade
beslutet. _____

Dok.Id 314653

<i>Postadress</i>	<i>Besöksadress</i> <i>Expeditionstid</i>	<i>Telefon</i>	<i>Telefax</i>
Box 1104	Augustendalsvägen måndag – fredag 131 26 Nacka Strand	08-561 656 00	08-561 657 99 20

E-post: mmd.nacka@dom.se 08:30-16:00 www.nackatingsratt.domstol.se

NACKA TINGSRÄTT

DOM

M 6368-12

Mark- och miljödomstolen

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (förbundet) beslutade den 1 november 2012 att påföra TT en miljösanktionsavgift om 5 000 kronor för att han utan tillstånd har låtit inrätta en tillståndspliktig avloppsanläggning på fastigheten X (fastigheten). TT har överklagat förbundets beslut och yrkat att beslutet ska upphävas. Till stöd för sitt överklagande anför han bl.a. följande. Beslutet är felaktigt eftersom han har ersatt en icke fungerande infiltration med en ny och mer miljövänlig sådan.

Arbetet utfördes av en entreprenör som var godkänd av förbundet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår, utöver vad som anges nedan, av förbundets beslut.

Mark- och miljödomstolen har att pröva om förbundet haft fog för sitt beslut att påföra TT en miljösanktionsavgift om

5 000 kr. Förbundet har med stöd av bl.a. 13 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH) påfört honom avgiften och därvid angett att han utan tillstånd har låtit inrätta en tillståndspliktig avloppsanläggning på fastigheten. Av utredningen i målet framkommer emellertid att TT har ersatt en äldre avloppsanläggning med en nyare sådan. Att ersätta en avloppsanläggning är inte reglerat i 13 § FMH och TT kan därför inte påföras miljöstraffavgift med stöd av nämnda lagrum.

Fråga är istället om en miljöstraffavgift kan utgå till följd av att en fastighetsägare låtit ersätta en befintlig avloppsanläggning. Av 14 § FMH följer att det är anmälningspliktigt att ändra sådana avloppsanordningar som avses i 13 §, om åtgärden kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd eller sammansättning. TT har låtit ändra en avloppsanläggning på sådant sätt som omfattas av 14 § FMH utan att ha anmält ändringen till nämnden. En överträdelse av 14 § FMH är däremot inte sanktionerat och det finns därmed inte skäl att påföra TT nu aktuella miljöstraffavgift (jfr bilagan till

NACKA TINGSRÄTT

DOM

M 6368-12

Mark- och miljödomstolen

förordning (1998:950) om miljöstraffavgifter).
Överklagandet ska därför vinna bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 15 maj 2013. Prövningstillstånd krävs.

Anders Enroth

Ola Lindstrand

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anders Enroth, ordförande, och tekniska rådet Ola Lindstrand.

Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Rehbäck.